

Det nordiske sprogsamarbejde i 2009

Pia Jarvad

Embedsmandskomiteén for Uddannelse og Forskning (EK-U) vedtog den 28. oktober 2008 en ny organisering af sprogområdet i Nordisk Ministerråd gældende fra den 1. januar 2009. Den nye organisering indebærer blandt andet oprettelse af en koordinatorfunktion for sprogsamarbejdet. Koordinatorfunktionen blev benævnt Nordisk Sprogkoordination, og i marts 2009 blev den overdraget til Dansk Sprognævn. Dansk Sprognævn valgte i første omgang at sætte organisationen i gang med brug af interne kræfter (Rikke Dybdahl Harpsøe, videnskabelig medarbejder, Pia Jarvad, senior forsker og projektleder, og Sabine Kirchmeier-Andersen, direktør). I slutningen af året blev stillingen som sprogkoordinator opslået og besat med Bodil Auerstad. I Kirchmeier-Andersens artikel side 161-165 er der beskrivelse af koordinationens opgaver, mål og aktiviteter. Sprogsamarbejdet sprognævnene imellem foregår i Netværket for Sprognævnene i Norden under Sprogkoordinationen, og det har sit eget budget som skal dække både de traditionelle opgaver og nye initiativer som er rettet mod det overordnede mål for Nordisk Ministerråds satsning, nemlig at øge nabo-sprogforståelsen for børn og unge. Det tidligere Nordens Sprogråd er nedlagt, og erstattet af Ekspertgruppen Nordens Sprogråd (ENS) som består af følgende medlemmer: Carl Christian Olsen (grønlandsk sprog), Guðrún Kvaran (islandsk sprog), Gyrid Högman (ålandsk sprog), Jørn Lund (dansk sprog, formand), Laila Aase (norsk sprog), Lena Ekberg (svensk sprog), Nina Martola (svensk sprog i Finland), Rolf Olsen (samisk sprog), Tarja Nikula (finsk sprog), Zakaris Svabo Hansen (færøsk sprog).

Netværket for Sprognævnene i Norden

De nordiske sprognævn samarbejder på flere områder i Netværket for Sprognævnene i Norden. Netværket arrangerer nordiske konferencer og seminarer og udgiver årsskriftet *Sprog i Norden*, konferencerapporter og andre publikati-

oner. Mindst en gang om året arrangeres et fælles møde for sprognævnenes repræsentanter og andre interesserede. Målet med disse møder er at give mulighed for de nordiske sprognævn og -råd at udveksle viden og erfaring om de aktuelle spørgsmål og problemer som er i sprogrøgt og sprogpolitik. Endvidere er der mulighed for at drøfte fælles tiltag, fx ens anlagte undersøgelser af nationale sprogs påvirkning af engelsk eller måling af nabosprogsforståelse. Desuden skal netværket drive en fælles hjemmeside.

Fra 2009 skal en del af de aftalte netværksaktiviteter rettes mod børn og unge og deres nabosprogsforståelse, fx ved at mindst én af de årlige konferencer som afholdes, skal have en bred og udadvendt målgruppe hvor børn, unge og deres nabosprogsforståelse indgår som tema eller ved at målgruppen børn og unge i skolen berøres i relevant materiale.

Én gang årligt skal arbejdsplanerne for henholdsvis den nye koordinatorfunktion og aftalte netværksaktiviteter fremlægges for Embedsmandskomiteén for Uddannelse og Forskning (EK-U) og Rådgivningsgruppen for nordisk skolesamarbejde (NSS) med projektforslag, projektbeskrivelse og budget. Én gang årligt skal årsrapporterne for henholdsvis koordinatorfunktion og aftalte netværksaktiviteter fremlægges for Rådgivningsgruppen for nordisk skolesamarbejde (NSS). Endvidere skal Netværket for Sprognævnene i Norden udtale sig om arbejdsplanen for Program for sprogkurser.

Denne virksomhed støttes af Nordisk Sprogkoordinations netværksmidler. Som nordisk sekretær og kontaktperson for det nordiske samarbejde ved de respektive sprognævn var følgende i 2009: Katti Frederiksen, Oqaasiliortut, Ari Páll Kristinsson, Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum Málræktar svið, Marius Staksberg, Føroyska málnevndin, Rikke E. Hauge, Språkrådet (Norge), Pia Jarvad, Dansk Sprognævn, Birgitta Lindgren, Språkrådet (Sverige), Anna Maria Gustafsson, Forskningscentralen för de inhemska språken (Focis), Laila Palojärvi, Sámi giellalávdegoddi.

Møder og konferencer

Møde i Netværket for Sprognævnene i Norden

Netværksmøde fandt sted 2.9.2009 i forbindelse med Nordisk Sprog møde i Borgå, Finland. Der var omkring 30 deltagere fra alle nævnene.

Ved netværksmødet blev den nye organisation præsenteret og den konstituerede koordinator, Pia Jarvad, Dansk Sprognævn, gennemgik dette og omtalte parterne i samarbejdet, visionerne og nye projekter, hjemmeside for koordinationen og netværket, arrangement og finansiering af nordiske møder, herunder mulighederne for de nationale sprognævnets bidrag til projekter og møder. Føl-

gende temaer for netværksmøder de tre næste år blev foreslået således: i 2010 *Nabosprogsundervisning og nordisk sprogrøgt* (Færøerne), 2011 *Orddannelse* (Grønland) og 2012 *Nordisk journalistisk formidling* (Norge). I slutningen af mødet blev nye projekter drøftet, og budget for Netværket for Sprognævnene i Norden og dets kommende projekter blev præsenteret. Dette blev drøftet indgående. Efterfølgende blev referat af netværksmødet udsendt i september til de nordiske nævn og råd sammen med det ved mødet reviderede budget. Der har ikke været fremsat kommentar hertil.

Punkter ved mødet

Sprogteknologigruppen (ASTIN)

Sprogteknologigruppen under netværket består af Rickard Domeij (Sverige, formand), Torbjørg Breivik (Norge), Sabine Kirchmeier-Andersen (Danmark), Eirikur Rögnvaldsson (Island) og Mikael Reuter (Finland). De to sidstnævnte ønskede ikke at fortsætte, og Per Langgaard (Oqaasiliortut) blev foreslået som nyt medlem og Sjur Nørstebø (Sámi giellalávdegoddi) som observatør for Sametinget.

Ida Elisabeth Mørch og Jakob Halskov orienterede om arbejdet med emnetaksonomien for en fællesnordisk svarbaseportal og om kravspecifikationer for svarbaseportal. Den fælles svarbaseportal ligger i programmet iTerm som er indkøbt. Det er planen at en ny version af sprogenes baser hvert halve år indsættes i databasen. Der var enighed om at fortsætte projektet, men der blev taget forbehold over for den arbejdskraft som de enkelte nævn skulle investere i projektet. Der var enighed om at arbejdsgruppen mødes i november for at afklare omfanget af lokal arbejdskraft således at de enkelte nævn og råd kan disponere for 2010. Arbejdsgruppen regner med at færdiggøre projektet i 2010.

Sprog i Norden

Charlotta af Hällström-Reijonen (Forskningscentralen för de inhemska språken (Focis)) orienterede om 2009-nummeret og meddelte at hun ikke ønskede at fortsætte som hovedredaktør. Den fortsatte publicering af Sprog i Norden ligger naturligt i den nye sprogkoordination, og hovedredaktørarbejdet ligger dermed hos sprogkoordinatoren. Indtil vedkommende er ansat, blev Pia Jarvad (Dansk Sprognævn, konst. projektleder af koordinationen) valgt som hovedredaktør af 2010-årgangen.

Klarsprog

Der var enighed om at fortsætte med klarsprogskonferencerne. Der var enighed om at afholde konferencer hvert andet år alternerende med sprogteknologikonferencerne; således at den næste conference skulle afholdes i 2011 i Island. Temaet skulle være lovsprog med kontakt til folketing, domstole mv.

Nordisk sprogbarometer – et nyt samarbejdsprojekt?

Birgitta Lindgren (Sverige) orienterede om baggrunden for forslaget om dette nye samarbejdsprojekt. (Som bilag til punktet var Sabine Kirchmeier-Andersen: Dansk sprogbarometer og sprogbarometer i EFNIL udsendt). Efter drøftelser var der enighed om at fortsætte projektet.

Sprognævnenes sproglige rådgivning

Projekt var forsøgt startet i 2007. I Finland har man gennemført en undersøgelse, og Salli Kankaanpää fremlagde resultaterne fra dette (publiceret her, se side 105-113). Der var enighed om at forsøge at tilrettelægge undersøgelser så de kan implementeres for de nordiske sprog.

Samnordisk projekt om EU-sprog

Ved klarsprogskonferencen i Gilleleje 2006 tog Aino Piehl initiativ til dette projekt om hvordan EU-borgere oplever den information som EU giver på deres hjemmesider. Status var dog at der siden ikke har været opbakning til dette, og at det som et fællesnordisk projekt opgives.

Rapport fra de enkelte sprognævn om arbejdet i det forløbne år

På forhånd var der udsendt en kort rapport fra hvert nævn eller råd, og disse rapporter gav ikke anledning til drøftelser.

Samarbejdsprojekter under Nordisk Sprogkoordinations auspici

Netværket for Sprognævne i Norden har i september 2009 vedtaget at arbejde med 5 projekter hvoraf 3 er nye. Projekterne organiseres således at der nedsættes arbejdsgrupper som har til opgave at udrede planer for projektet og dets gennemførelse, og koordinationen støtter dette udredningsarbejde, mens der kalkuleres med eksterne midler til gennemførelse af projekterne. Grupperne er som følger:

Nordisk sprogforståelse i de nye kommunikationsformer

De nye kommunikationssteder er fx på nettet, i mail, googlesøgning, wikipædiaer, chat, blogs, facebook og lignende, via telefon med twitter og sms, og nye underholdninger som computerspil og konsolspil som inddrager spilleren i en aktiv dialog. Nye kommunikationssteder giver sproget nye betingelser. Mængden af standardiseret envejskommunikation var tidligere overvældende større end mængden af tovejs- eller flervejskommunikation, og heller ikke fremkomsten af e-posten i 90'erne ændrede afgørende på dette. Men med de nye interaktive kommunikationsformer har flervejskommunikationen vundet frem. Og da de fleste nye medier først og fremmest er tekstbaserede, vokser mængden af tekst på internettet fortsat eksponentielt. Der læses mere end nogensinde før tekster, der både stammer fra professionelle og amatører, og alle påvirkes af hinandens sproglige udformning. Det giver konsekvenser for sproget og sprogudviklingen på alle sprogets områder: ortografisk praksis, orddannelse, inddragelse af sigler og forkortelser, orddannelse, ordforråd og syntaks.

Leder for arbejdsgruppen er Marianne Rathje (Dansk Sprognævn), og medlemmerne er i øvrig: Line Brink Worsøe (Dansk Sprognævn), Rickard Domeij (Språkrådet i Sverige), Ola Karlsson (Språkrådet i Sverige), Torbjørg Breivik (Språkrådet i Norge) og Rikke Hauge (Språkrådet i Norge). Bodil Aurstad bidrager fra Nordisk Sprogkoordination først og fremmest i planlægningen af den årlige konference som er knyttet til projektet og med planlægning af projektsøgninger. Opgaverne er lagt ind i 2010 og 2011 i budgettet med 2 x 100 000 Dkr. til konferencer og 2 x 40 000 Dkr. forberedende møder. Gruppen havde sit første fællesmøde i januar 2010.

Klarsprog

Arbejdet med klarsprog er siden 1998 et prioriteret område inden for det nordiske samarbejde, og i samarbejde med de nationale sprognævn er der afholdt konferencer hvert andet år. I Stockholm i 1998 var temaet bredt om myndighedernes sprog, på Hanaholmen i 2000 i Finland var fokus på sprogproblemer og klarsprog i EU-tekster, mens statsforvaltningens sprog og arbejde med sprogpolitik var i centrum for konferencen i Kongsberg i Norge i 2004. 2006-konferencen havde sit særlige tema om kommunernes sprogarbejde ved konferencen i Gilleleje, Danmark, og i 2008 i Bålsta, Sverige, fokuseres der på myndighedernes websteder.

Leder af arbejdsgruppen for den næste konference er Ari Páll Kristinsson, (Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum Málræktarsvið). Arbejdsgruppen blev nedsat i 2010, men mange havde allerede vist interesse for arbejdet i 2009. I oktober 2011 har Árni Magnússon-instituttet for islandske studier (sprog-

rådets sekretariat ved Islensk málnefnd (Islandsk Sprognævn)) planer om at holde en konference på Island. Det er planlagt at skrive en ansøgning til Nordplus Sprog inden fristen i februar 2010. Bodil Aurstad fra Nordisk Sprogkoordination bistår i arbejdet med ansøgningen og konferenceforberedelserne. Der er afsat 40 000 Dkr. i budgettet for 2011.

Sprogbarometer

Med sprogbarometer forstås målinger af status for modersmål. Formålet med projektet er at udarbejde et sprogbarometer på basis af det europæiske sprogbarometer og desuden at inddrage læreplaner og undervisning i nabosprogsforståelse. Opgaven for arbejdsgruppen er at udarbejde sproglige parametre som kan indgå i et brugbart nordisk sprogbarometer.

Leder for arbejdsgruppen er Sabine Kirchmeier-Andersen (Dansk Sprognævn), og arbejdsgruppen består derudover af følgende medlemmer, som alle deltog ved første arbejdsgruppemøde i februar 2010 i forbindelse med lanceringen af Språkmøtet 2010 i Oslo: Birgitta Lindgren (Språkrådet i Sverige), Sigfrid Tvitekkja (Språkrådet i Norge). Der afsættes 40 000 Dkr. i budgettet for 2011.

Nordisk børneordbog på nettet

Formålet med projektet er at udarbejde en flersprogsordbog på nettet for børn i Norden. Det sprogpoltiske satsningsområdet i Norden er børn og unges sprogkundskaber og deltagelse i det nordiske sprogfællesskab, som er en grundlæggende del af regionens identitet og samarbejdsgrundlag. Man kan ikke satse på sprog uden at satse på ordbøger, og derfor ønsker Netværket for Sprognævnene i Norden som en del af sin nordiske sprogrøgt at udvikle en elektronisk ordbog for unge brugere som beskriver forskelle og ligheder mellem dansk, norsk og svensk. Ordbogen skal primært støtte undervisningen af nabosprog i skolen, men projektet vil også kunne bidrage til at støtte den fortsatte internordiske kommunikation via de centralskandinaviske sprog, altså være en indgang fra fx grønlandsk til dansk, norsk og svensk. Værket skal publiceres som en gratis tjeneste på nettet. Desuden er det ønskeligt at den ligger tilgængelig på mobiltelefonen. Nordisk børneordbog er en åbenbar kandidat som projekt i den nordiske sprogkampagne da den sammenknytter grundskolen, sprognævnene/-rådene, de leksikografiske miljøer, sprogpilotene, foreningen Norden osv.

Leder for arbejdsgruppen er Torbjørg Breivik. Arbejdsgruppen holdt det første arbejdsgruppemøde i Oslo 23. februar 2010. De øvrige medlemmer af arbejdsgruppen er Hannele Ennab Hannele Ennab (Språkrådet i Sverige), Birgitta Lindgren (Språkrådet i Sverige), Carl Chr. Olsen (Oqaasiliortut), Pia Jarvad

(Dansk Sprognævn), Bodil Aurstad (Nordisk Sprogkoordination). Der afsættes 40 000 Dkr. i budgettet under 2011.

Sprognævnenes rådgivning

Formålet er at lave sammenlignelige, samtidige undersøgelser af nævnene og rådernes sproglige rådgivning, arten af spørgsmål og brugertilfredshed. Arbejdsgruppen skal afgrænse og definere opgaven nærmere og kortlægge hvor mange resurser der kræves for at udføre opgaven. Hverken formand eller arbejdsgruppe er nedsat endnu, men flere har ytret interesse for arbejdet: Hannele Ennab (Språkrådet i Sverige), Dag Finn Simonsen (Språkrådet i Norge), Birgitta Lindgren (Språkrådet i Sverige), Carl Chr. Olsen (Oqaasiliortut), Salli Kankaanpää (Forskningscentralen för de inhemska språken (Focis)), Ari Páll Kristinsson (Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum Málræktarsvið), Ole Ravnholt (Dansk Sprognævn). Der er afsat 40 000 Dkr. i budgettet for 2011.

Nordisk Sprogkoordination

Nordisk Sprogkoordination fik som hovedopgave at samordne de forskellige aktørers indsats i sprogarbejdet for at arbejde for en velfungerende skandinavisk sproglig kommunikation i Norden. Da Dansk Sprognævn fik opgaven, etableredes en projektgruppe bestående af Pia Jarvad, Rikke Dybdahl Harpsøe og Sabine Kirchmeier-Andersen. Der blev oprettet en følgegruppe bestående af pædagogisk konsulent Lis Madsen (Sprogpiloterne, Undervisningsministeriet) og Hulda Zober Holm (Nordisk Ministerråds Sekretariat). Følgegruppen holdt møde i marts hvor Lis Madsen orienterede om sprogsamarbejdet i undervisningssektoren, Hulda Zober Holm om grundlagspapiret og processen der havde ført frem til den nye organisation. Pia Jarvad orienterede om det påbegyndte arbejde i Nordisk Sprogkoordination.

Projektgruppen holdt i løbet af foråret 2009 møder med de primære parter for at introducere den nye organisation, indkredse relevante problemstillinger og arbejdsopgaver, og undersøge de forventninger og ønsker som de involverede parter kunne tænkes at have. Nordisk Sprogkoordinations primære kontaktpersoner er de nordiske sekretærer i Netværket for Sprognævnene i Norden, de ansvarlige for Nordkurs, Nordspråk, de Nordiske Perler samt Nordplus sprog og kultur-programmet.

Der har været holdt møde i marts 2009 med Nordens Sprogråds og det tidligere Nordisk Sprogsekretariats ankermand, Rikke Hauge, nu Språkrådet i Norge, og den nye organisation fik overdraget arbejdsopgaver og arkivalier.

De nordiske sekretærer i Netværket for Sprognævne i Norden har været indkaldt til møde i København i april, hvor den nye organisation og konsekvenser deraf blev fremlagt af Hulda Zober Holm og Pia Jarvad. De nordiske sekretærer drøftede indgående arbejdsopgaverne og forventningerne og tilsluttede sig de nye arbejdsopgaver. Ved de nordiske sprognævnets årsmøde i Borgå, Finland i september 2009, havde sekretærerne endnu en drøftelse af den nye organisation.

Nordsprog afholdt sit årlige planlægningsmøde for det kommende år på Lysebu i oktober. Her deltog Sabine Kirchmeier-Andersen og Pia Jarvad og sidstnævnte holdt foredrag om Nordisk Sprogkoordination og det nye nordiske sprogsamarbejde. Der var gode drøftelser af hvad den nye organisation kunne bidrage med i forhold til Nordsprog, og hvad Nordsprog tilsvarende kunne bidrage med i forhold til Sprogkoordinationen.

De ansvarlige for De Nordiske Perler samt Nordplus sprog og kultur programmet blev orienteret om den nye organisation og de nye samarbejdsmuligheder ved et møde i København, og da undervisningsminister Bertel Haarder, som tillige er minister for nordisk samarbejde, besøgte Sprognævnet i oktober 2009, blev også han orienteret om arbejdet og organisationen.

Samarbejdsnævnet for Nordenundervisning i Norden holdt konference for udenlandske lektorer om "Det nordiske kompas" i Göteborg i maj 2009. Her deltog Rikke Dybdahl Harpsøe og Pia Jarvad, og sidstnævnte holdt oplæg om Nordisk Sprogkoordination.

Ved De Nordiske Sprognævnets årsmøde i Borgå, Finland i september 2009, som blev arrangeret af Forskningscentralen för de inhemska språken, Finland (Focis), i samarbejde med Nordisk Sprogkoordination, deltog Rikke Dybdahl, Pia Jarvad og Sabine Kirchmeier-Andersen, og ved netværksmødet fremlagde Pia Jarvad den nye organisation. Under Netværket for Sprognævne i Norden blev der dannet en arbejdsgruppe for lederne af de nordiske sprognævn, og gruppen holder sit årlige ledermøde under netværkets årsmødearrangement.

Islands undervisnings-, forsknings- og kulturdepartement, Islands Universitet og Snorrastofa afholdt i forbindelse med Islands formandskab for Nordisk Ministerråd 2009 en konference med temaet Fra kalveskinn til "tölva", om sprogpolitik og små sprogområder i oktober. Her deltog Pia Jarvad.

Nordisk Ministerråd arrangerede et fællesmøde for rådgivningsgrupper under Ministerrådet for undervisning i Norden (MR-U) og andre centrale aktører i Norden i september. Her deltog Sabine Kirchmeier-Andersen.

Med denne mødeaktivitet og de mange drøftelser med involverede parter i nordisk sprogsamarbejde og nordisk sprogundervisning er der skabt grundlæggende enighed om arbejdsfordeling mellem Netværket for Sprognævne i

Norden og de andre aktører, således at Sprognævnene og -rådene bidrager med sprogfagligt input, de andre aktører gennemfører projekter og undervisningsforløb. Der samarbejdes om det sproglige grundlag (fx kontrastive sprogbeskrivelser, ordbøger), undervisningsmateriale og forskningsinitiativer, og der foretages fælles evalueringer af de iværksatte projekter.

I marts udkom det første orienteringsbrev om Nordisk sprogkoordination, i første omgang sendt til de involverede samarbejdsparter. I løbet af året blev der udsendt yderligere 2 nyhedsbreve til en bred kreds.

Sideløbende har Sprogkoordinationen arbejdet med at opbygge en fælles informationsplatform, dvs. en hjemmeside hvis formålet er at informere om Nordisk Sprogkoordination, om det nordiske sprogsamarbejde og de aktører og aktiviteter der ligger under dette sagsområde. Netstedet skal desuden fungere som en ressource for skoleværket idet der samles information om aktuelle materialer for undervisere og aktuelle netsteder. Netstedet www.nordisksprogkoordination.org vil åbne i 2010. Siden vil sikre at alle aktører og offentligheden får bedre kendskab til det nordiske sprogsamarbejde.

Stillingen som sprogkoordinator blev opslået i september 2009, og den nye koordinator, Bodil Aurstad, er blevet ansat pr. 1.11.2009.

Projektgruppen for sprogkoordinationen udarbejdede i løbet af sommeren og efteråret et forslag til arbejdsplan for 2009-2011 og afstemt denne med de primære aktører. Der er etableret konsensus om afholdelse af en række konferencer og igangsættelse af en række fælles projekter.

I 2010 skal indsatsen på sprogområdet i Nordisk Ministerråd rettes mod målgruppen børn og unge og styrkelsen af deres sprogforståelse. En langsigtet indsats over for denne målgruppe skal give bedre effektivitet af – og i – arbejdet. Den nye indretning åbner for et bredt samarbejde mellem flere forskellige aktører på sprogområdet. Samtidig skal en del af aftalte netværksaktiviteter rettes mod børn og unge og deres nabosprogforståelse.

Det 56. nordiske sprog møde

Nordisk Sprog møde i Borgå, Finland, arrangeredes af Nordisk Sprogkoordination i samarbejde med Forskningscentralen för de inhemska språken (Focis). Den fandt sted 3.-4. september 2009, og temaet var *Den nordiska språkvårdens principer och praktiker*. Temaet blev delt i to blokke: *den nationale sprogrøgt* og *den nordiske sprogrøgt*. I den nordiske blok hører også *de unges internordiske sprogforståelse*. Følgende foredrag blev præsenteret:

- Birgitta Lindgren: *Språkrådgivningens olika villkor beroende på sammanhang: i direktkommunikation med frågeställaren och i redigerad form avsedd för publicering dels i Språktidningen, dels i den publika databasen Frågelådan*
- Ari Páll Kristinsson: *På hvilken måte påvirker nye språkpolitikker det tradisjonelle språkrøksarbeidet?*
- Ole Ravnholt: *Grundlag for dansk sprognormering*
- Pirkko Nuolijärvi: *Finska handlingsprogrammet*
- Pirjo Hiidenmaa: *Vård av nationella språk i en internationell värld*
- Klaas Ruppel: *Revitalisering av skoltsamiska*
- Kaarina Vuolab-Lohi: *Utfordringer av nordsamisk språkvård*
- Paula Ehrnebo: *Sverigefinsk språkvård kontra svensk och finlandssvensk språkvård*
- Mikael Reuter: *Kommentar till Paula Ehrnebos föredrag*
- Karin Hoyer: *Normeringen av de tecknade språken i Finland – en historisk tillbakablick*
- Gun Oker-Blom: *Nordisk sprogforståelse*
- Rickard Domeij: *En språkpolitik för internet*
- Dag Finn Simonsen: *Utfordringer for språkrøkten i Norge i dag*
- Dorthe Duncker: *Prinsipper for sprognormering i dansk*
- Sylfest Lomheim: *Språknormering i Norge – ein statusrapport*

Hjemmesiden for Netværket for Sprognævnene i Norden

Netværket har en fælles hjemmeside som har været drevet af Rikke Hauge, (Språkrådet, Norge). Den hedder www.nordisk-sprakrad.no, men den er under afvikling. I stedet overgår hjemmesiden til at ligge under den fællesnordisk sprogportal www.nordisksprogkoordination.org som drives af Nordisk Sprogkoordination. Her vil man kunne finde information om det nordiske sprogsamarbejde, om aktuelle projekter og konferencer, litteratur om sprogsituationen i Norden og om den nordiske sprogforståelse. Her findes også henvisninger til de nordiske sprognævns og -råds hjemmesider og andre organisationer som arbejder nordisk, fx Nordisk Ministerråd, Foreningerne Norden.

Sprog i Norden

Siden 1956 har de nordiske sprognævn udgivet et fælles årsskrift. Fra 1956 til 1969 hed skriftet Nordiske Sprogproblemer, og det udkom hvert andet år. Siden 1970 hed det Sprog i Norden og blev et årsskrift. Det udgives med støtte fra

Nordisk Sprogkoordination, og det indeholder artikler om de emner som har været aktuelle på det foregående nordiske årsmøde suppleret med andre aktuelle artikler om sprogrøgt og sprogbrug. Desuden indeholder tidsskriftet omtaler af ny sproglitteratur som kan have interesse for sprognævnene og -rådene i Norden.

Redaktionsgruppen for Sprog i Norden er Ari Páll Kristinsson (Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum Málræktarsvið), Rikke E. Hauge (Språkrådet, Norge, Pia Jarvad, (Dansk Sprognævn, hovedredaktør), Birgitta Lindgren (Språkrådet, Sverige), Anna Maria Gustafsson (Forskningscentralen för de inhemska språken (Focis). Redaktionsgruppen har haft 2 møder i 2009.

Sprogteknologi

Sprogteknologi er et prioriteret område i de nordiske landes sprogrøgtsarbejde og en særlig arbejdsgruppe, Astin, arbejder med sprogteknologi ud fra et sprogpolitisk og sprogbevarende perspektiv. Dette gøres på opfordring af de nordiske sprognævn, og det langsigtede mål med samarbejdet er bl.a.:

- At styrke den nordiske sprogrøgtsarbejde
- At virke for at nordisk sprogteknologi bevarer en god sproglig kvalitet
- At virke for at vigtig teknik udvikles og gøres tilgængelig for sprogene i Norden og tilpasses til grupper med specielle behov også når kommercielle interesser mangler
- At fremme samarbejdet mellem sprogrøgt, forskning og industri

I løbet af 2009 har arbejdet med at skabe en fælles taksonomi (med systematisk ordnede termer og begreber) for de nordiske svar databaser fortsat efter forslaget i den udredning som blev præsenteret ved sprognævnenes netværksmøde i 2008. Målet er at kunne søge i sprognævnenes svar databaser ved hjælp af en fælles søgegrænseflade. Projektet har modtaget særlige midler. Astin fungerer som styregruppe for arbejdet, som udføres af Ida Elisabeth Mørch og Jakob Halskov, Dansk Sprognævn, i samarbejde med sprogrøgttere fra de forskellige sprognævn som alle tager del i det praktiske terminologiarbejde. I første halvdel af 2009 gennemførtes et pilotprojekt hvor en taksonomi for et begrænset domæne blev brugt. Ved en workshop i København fik deltagerne mulighed for at mødes fysisk og at lære iTerm-værktøjet at kende. Resultatet af pilotprojektet og et forslag til en fortsættelse blev præsenteret ved netværksmødet 2009 hvor det besluttedes at gå videre med projektet i 2010, jf. rapporten fra pilotfasen under www.sprakradet.se/astin.

To arbejdsseminarer arrangeredes i forbindelse med Nordterm 2009 og den nordiske sprogteknologikonference Nodalida 2009.

Workshop om sprogteknologisk terminologi arrangeredes i forbindelse med Nordterm 2009 på Handelshøjskolen i København. Målet med arbejdsseminaret var at præsentere arbejdet med sprogteknologisk terminologi og diskutere hvorledes man kan samarbejde om det. Program og præsentationer findes på www.sprakradet.se/astin.

Nordic Perspectives on the CLARIN Infrastructure of Language Resources arrangeredes i forbindelse med den nordiske sprogteknologikonference Nodalida 2009 i Odense. Målet var at styrke samarbejdet inden for projektet CLARIN som bruger sprogteknologi for at fremme infrastrukturen inden for humanistisk forskning i EU. Workshop proceedings kan hentes fra www.sprakradet.se/astin.

Arbejdsgruppen består af Per Langgård (Oqaasiliortut), Torbjørg Breivik (Språkrådet i Norge), Sabine Kirchmeier-Andersen (Danske Sprognævn), Rickard Domeij (Språkrådet i Sverige) og Sjur Nørstebø (Sámi giellalávdegoddi) som observatør for Sametinget.

Nordisk forening for Leksikografi

Nordisk Forening for Leksikografi (NFL) er en faglig forening af nordiske leksikografer. Foreningen har til formål at udvikle praktisk og videnskabelig ord-bogsarbejde i Norden og fremme nordisk samarbejde om leksikografi. Foreningen arrangerer årlige symposier og konferenser og udgiver blandt andet årskriftet *LexicoNordica* og konferenserapporter. NFL blev stiftet i Oslo i 1991, mere information om foreningen findes via Sprogkoordinationens hjemmeside <http://nordisksprogkoordination.org>.

10. nordiske konference i leksikografi

Konferencen blev afholdt i Tammerfors i juni 2009 og arrangeret af NFL, Tammerfors Universitet og Språkrådet i Oslo. Den samlede over 100 deltagere fra de nordiske lande samt Belgien, Litauen og Tyskland. Der blev holdt 48 foredrag, 2 posterpræsentationer og 2 softwaredemonstrationer. 38 af foredragene blev godkendt til publicering i en konferencerapport som blev på 529 sider. Alle deltagerne har fået rapporten, den kan ellers bestilles hos NFL.

Symposium om ordforbindelser i nordiske ordbøger

I januar 2009 arrangerede Nordisk Forening for Leksikografi sit årlige symposium på Schæffergården nord for København. Der var god tilslutning fra alle de nordiske landene. Temaet var ordforbindelser i nordiske ordbøger. Et betyde-

ligt antal nordiske ordbøger blev beskrevet med hensyn til deres beskrivelse af ordforbindelser. Det var 13 foredrag, de fleste er publiceret i foreningens årsskrift, *LexicoNordica*.

LexicoNordica 16 (2009)

Foruden faglige artikler fra symposiet om ordforbindelser i nordiske ordbøger, se ovenfor, indeholder dette nummer af *LexicoNordica* blandt andet en række anmeldelser af ordbøger og kommentarer til tidligere bidrag. Temadelen har stor spændvidde og en hel del teoretisk og terminologisk diskussion. Skriftet er på 407 sider. Forord og indholdsfortegnelse er lagt ud på netsiderne til NFL. Der finder man også hele indholdet af tidligere udgaver af tidsskriftet.

Moderne Importord i Norden

Projektet *Moderne Importord i Norden* var genstand for Nordisk Sprog møde i 2009. Projektet havde det strategiske sigte at skabe grundlag for drøftelser og afgørelser om mål og midler i sprogrøtsarbejde og sprogpolitik i Nordens Sprogråd og i de nordiske nævn og råd. I Sprog i Norden 2009 drøftes resultaterne, og de sættes i relation til den nordiske sprogdeklaration og de nordiske sprogs sprogpolitikker. I Sprog i Norden er der også en redegørelse for projektet af Helge Sandøy som har været leder af projektet. I 2009 udkom bind XI med det islandske bidrag: *Óladóttir, Hanna: Shake, sjeik eller mjólkurbristingu. Islandske holdninger til engelsk språkpåvirkning*. Novus Forlag, Oslo, 149 s. Bind 11. *Moderne Importord i Språka i Norden* (Projekt initieret af Nordisk Sprogråd). I bogen redegør forfatteren for de synspunkter 24 islændinge har på udenlandsk, især engelsk, sprogpåvirkning på islandsk: om de er purister, om de er åbne for tilpasning af importord eller om bare godtager de udenlandske ord uden at gøre noget ved dem. Også synet på engelsk og islandsk kortlægges med hensyn til brugsværdi og symbolsk værdi. Det diskuteres og kommer til udtryk i holdningerne hos de interviewede hvordan man ser på motivationen for at værne om og dyrke det islandske sprog, og om hvordan sprogrøgt bør være for at den har en berettigelse.

Samnordiske udgivelser

Att förstå varandra i Norden er nu i ny udgave i 2009 på nettet. Målet med dette skrift er at give råd om hvordan man kan undgå eller mindske besværlighederne i kommunikationen i de nordiske sprog. For de fleste kræves der en del træning for at forstå og blive forstået. Men dansk, norsk og svensk er til-

strækkeligt ens til at man kan øve sin forståelse i direkte kontakt med andre nordboer og lykkes med at forstå og blive forstået ganske hurtigt uden teoretiske forstudier. Hæftet *Att förstå varandra i Norden* giver således en førstehjælp til forståelse. Hæftet er udsolgt, men der er et link til en web-version på Nordisk Sprogkoordinations hjemmeside www.nordisksprogkoordination.org.